

	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
	Szkoła Doktorska Nauk o Języku i Literaturze
	Dydaktyka akademicka
	prof. UAM dr hab. Krzysztof Koc
Dziedzina/ dyscyplina	Nauki humanistyczne / językoznawstwo + literaturoznawstwo
Rodzaj zajęć	konwersatorium
Język wykładowy	język polski
Liczba godzin + forma zaliczenia	20 godzin / zaliczenie na ocenę
Cele zajęć	<p>Doktoranci uczestniczący w zajęciach po realizacji zaplanowanego cyklu (zob. treści kształcenia) powinni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumieć swoistość procesu kształcenia studentów na studiach uniwersyteckich (w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa); • stosować w praktyce dydaktycznej podstawowe zasady wyprowadzone z teorii dydaktycznych; • przekładać w akademickim procesie dydaktycznym własne zainteresowania badawcze i rozpoznania naukowe z zakresu literaturoznawstwa lub językoznawstwa na konkretne rozwiązania metodyczne proponowane studentom/studentkom (uwzględniając swoistość prowadzonych zajęć, oczekiwania, wiedzę i kompetencje uczestników zajęć); • umieć ocenić jakość merytoryczną i dydaktyczną własnych i cudzych pomysłów dydaktycznych oraz sposobu ich urzeczywistnienia w praktyce; • zaproponować sposoby wywoływania zainteresowania studentów/studentek zagadnieniami poruszonymi na prowadzonych przez siebie zajęciach i oceny skuteczności realizowanych pomysłów dydaktycznych; • umieć przygotować oraz opisać projekt zajęć dla studentów/studentek zgodny z założeniami wynikającymi z teorii dydaktycznej i zakładanymi celami nauczania i uczenia się; • umieć dostrzec oraz skorygować popełnione błędy metodyczne.
Treści kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> • Tożsamość dydaktyki akademickiej: - założenia wpisane w dydaktykę akademicką;

- analiza przykładowego projektu zajęć akademickich (temat, cele, struktura zajęć, znaczenie wizualizacji, rola materiałów pomocniczych, wprowadzanie tekstów naukowych, sposoby sterowania pracą studentów) pod kątem realizacji podstawowych zasad dydaktycznych;
- analiza przykładowego sposobu obserwowania i oceniania zajęć akademickich prowadzonych przez doktorantów;
- podstawy projektowania zajęć akademickich.

• **Dydaktyczne „klucze” – podstawy myślenia metodycznego:**

- siatka pojęć i ich zastosowanie w akademickiej praktyce dydaktycznej: decentracja, dywergencja, myślenie indukcyjne i dedukcyjne, wiedza proceduralna i konceptualna, podmiotowość, przedmiotowość, integracja i integrowanie, metody a metodologie, samokształcenie, konspekt, motywowanie;
- obszary dydaktycznego planowania;
- kryteria (samo)oceny zajęć akademickich.

• **Akademicki warsztat metodyczny – od refleksji ku praktyce:**

- dyskusja jako metoda nauczania;
- wykład/elementy wykładu jako metoda nauczania;
- przykłady dobrych praktyk – analiza doktoranckich pomysłów na wykład lub cykl wykładów
- wprowadzanie pojęć;
- przykłady dobrych praktyk – analiza doktoranckich pomysłów na wprowadzanie pojęć (łączenie teorii z praktyką);
- analiza przykładowego projektu przybliżającego teorię specjalistyczną i związaną z nią siatkę pojęć
- sposoby indywidualizowania procesu nauczania (praca pod kierunkiem, analiza problemowa itd.)

• **Dydaktyka akademicka jako uczenie intelektualnego „nonkonformizmu” (czyli o pokazywaniu reguł i zachętach do ich przekraczania):**

- V. Nabokov, *Wykłady o Don Kichocie* – dekonstrukcja metodyczna: pomysł, tematy, sposób lektury utworu Cervantesa, postawa wobec stanu badań, sposoby wywoływania zainteresowania, wiedza naukowa i jej zastosowanie w praktyce, metodologia jako inspiracja metodyczna, funkcje przykładów;
- dydaktyczna wartość pytań, błędu, fałszywego założenia;
- wewnętrzna teoria nauczania jako problem dydaktyczny.

• **Dydaktyka akademicka jako sztuka łączenia teorii z praktyką:**

- miejsce teorii w dydaktyce akademickiej;
- dydaktyka akademicka jako rozwijanie umiejętności myślenia (na podstawie rozważań H. Arendt);
- wprowadzanie w swoistość literaturoznawczych i językoznawczych teorii naukowych (jak to robić, w jakim celu, na jakim materiale, w jakim zakresie, za pomocą jakich kontekstów);
- analiza problemu metodycznego: jak wspierać wśród studentów proces

	<p>rozpoznawania i rozumienia zjawisk/zagadnień istotnych dla danej dziedziny literaturoznawstwa i językoznawstwa za pośrednictwem teorii badawczych właściwych tym dziedzinom.</p> <p>• Warsztaty przygotowujące do wykonania zadania zaliczeniowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawienie pomysłu na zajęcia, który będzie opisany w zadaniu zaliczeniowym oraz metodyczna analiza owego pomysłu; - urzeczywistnianie zasad dydaktycznych w konkretnym projekcie (metodyka konkretna); - wykorzystywanie materiałów pomocniczych, wizualizacji itp. - dobór metod i form nauczania do zakładanego celu; - sposób opisu projektu metodycznego; - sposoby oceniania własnego pomysłu dydaktycznego; - problem weryfikowania poziomu wiedzy i umiejętności uczestników zajęć akademickich;
Wymagania wstępne	brak
Efekty uczenia się	
<p>W zakresie wiedzy: Osoba, która zrealizowała przedmiot, zna i rozumie:</p> <p>metodykę prowadzenia zajęć dydaktycznych na poziomie akademickim oraz wykorzystania nowoczesnych technologii w kształceniu [E_W07]</p>	<p>Metody weryfikacji:</p> <p>Zadania służące przygotowaniu się do zajęć:</p> <p style="text-align: center;">1.</p> <p>Jak w świetle tez Ryszarda Koziółka zawartych w artykule <i>Humanista sygnalista</i> można dzisiaj interpretować <i>Don Kichota</i>? Doktoranci przedstawiają konkretny pomysł na wykład (lub cykl wykładów).</p> <p style="text-align: center;">2.</p> <p style="text-align: center;">2. Wariant A</p> <p>Jak w świetle tez Ryszarda Koziółka zawartych w artykule <i>Humanista sygnalista</i> można analizować zagadnienia, którymi każdy z Państwa zajmuje się naukowo?</p> <p style="text-align: center;">3. Wariant B</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak poprzez wykład
<p>W zakresie umiejętności: Osoba, która zrealizowała przedmiot, potrafi:</p> <p>planować – w sposób metodycznie poprawny – zajęcia dydaktyczne i realizować je z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi [E_U10]</p>	

zainteresować studentów
problematyką, którą się
Pani/Pan zajmuje
naukowo?

Obowiązkowe zadanie 1,
do wyboru w zadaniu 2
wariant A lub B

**Zadanie służące
integrowaniu teorii z
praktyką (wprowadzające
do zajęć) :**

1. Na podstawie tekstów
rekomendowanych na
zajęciach i własnych
zainteresowań naukowych
proszę o przygotowanie
sobie wypowiedzi
dotyczącej następujących
kwestii:

Jak wprowadzać
studentów/studentki w
swoistość
literaturoznawczych/języko
znawczych teorii
naukowych? W jakim celu,
jakimi sposobami, na jakim
materiale, za pomocą
jakich kontekstów?

Doktoranci przedstawiają
swoją myśl, opisując
konkretny przykład.

**Zadanie zaliczeniowe
końcowe (stanowiące
podstawę wystawienia
oceny)**

Opisanie projektu zajęć dla
studentów zgodnie z
przedstawionymi
kryteriami).

Wariant A: Może to być
rozwińnięcie wybranego

	<p>pomysłu przedstawionego w na zajęciach z dydaktyki akademickiej (zob. przykłady dobrych praktyk).</p> <p>Wariant B: Może to być projekt inspirowany tekstami analizowanymi w ramach zajęć z Dydaktyki akademickiej.</p> <p>Wariant C: Może to być projekt ściśle związany z podejmowanymi przez doktorantów działaniami badawczymi i ich zainteresowaniami naukowymi.</p> <p>Na zaliczenie należy wybrać jeden z trzech wariantów.</p>
<p>W zakresie kompetencji społecznych: Osoba, która zrealizowała przedmiot, jest gotowa do:</p> <p>działania zgodnie z zasadami etycznymi obowiązującymi w pracy naukowej i w relacjach międzyludzkich; ponadto jest gotowa do budowy etosu środowiska naukowego i zawodowego [E_K02]</p>	<p>W zadaniach zaliczeniowych doktorantka/doktorant powinien wskazać źródła wykorzystane do ich wykonania.</p>
<p>Literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bruner J., <i>Kultura edukacji</i>, przeł. T. Brzostowska-Tereszkiewicz, Kraków 2006. • <i>Dydaktyczna szkoła doktorska</i>, red. M. Kwiatkowska-Ratajczak, Poznań 2019; (tutaj: Maria Kwiatkowska-Ratajczak, <i>Praktyka i teoria kształcenia metodycznego doktorantów</i>, s. 9-45; Ewelina Woźniak-Wrzesińska, <i>Metafora w języku nauki</i>, s. 49-61). • Polonistyka. Innowacje” nr 4/2016, https://pressto.amu.edu.pl/index.php/pi/issue/view/538 (tutaj: Laboratorium metodyczne nr 4: wprowadzenie + projekt Dominiki Dymek wraz z załącznikiem) • <i>Innowacje i metody. W kręgu teorii i praktyki. Podręcznik akademicki dydaktyki kształcenia polonistycznego</i>, pod red. M. Kwiatkowskiej-Ratajczak, Wydawnictwo Naukowe UAM, T.1, Poznań 2011 (tu rozdziały opisujące dydaktyczną siatkę pojęć). • Koziołek K., <i>Czas lektury</i>, Katowice 2017 (tu szczególnie rozdział <i>Lektura na uniwersytecie</i>). • Iwanek S., <i>O świętej przestrzeni, Stanisławie Vincenzie i Eliadem. Próba konfrontacji religioznawstwa z literaturą</i>, „Polonistyka.

	<p>Innowacje” 2017, nr 6 https://pressto.amu.edu.pl/index.php/pi/article/view/11666/11518</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koziołek R. <i>Wiele tytułów</i>, Wołowiec 2019 (tu rozdział <i>Humanista sygnalista</i> i inny wybrany rozdział). • Nabokov V., <i>Wykłady o Don Kichocie</i>, przeł. J. Kozak, Warszawa 2001. • „Polonistyka. Innowacje” nr 4/2016 (tu zwłaszcza Laboratorium metodyczne nr 4) https://pressto.amu.edu.pl/index.php/pi/issue/view/538 • Walczak B., <i>Wielokulturowość – zagrożenie dla edukacji?</i>, w: <i>Istnieć w kulturze – Istnieć w kulturach. Między teorią a praktyką edukacyjną</i>, red. A. Rypel, D. Jastrzębska-Golonka, Bydgoszcz 2018.
Szczegółowe informacje	<p>Zadanie zaliczeniowe, jak i pozostałe zaproponowane zadania przygotowujące do zajęć będą oceniane na podstawie wcześniej przedstawionych szczegółowych kryteriów uwzględniających zagadnienia omawiane na zajęciach oraz swoistość danego zadania.</p>